Marko Nurmikolu

Ympäristövaliokunta

Lausuntopyyntö:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Suomen Kuntaliitto ry kiittää ympäristövaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä HE 102/2024 vp ja antaa asiassa kirjallisen lausunnon.

Esityksen tarkoituksena on tehdä EU:n fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun asetuksen (EU) N:o 573/2024 ja otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun asetuksen (EU) N:o 590/2024 vuoksi tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Muutosesitys ottaa oleellisella tavalla huomioon EU-asetusten asettamat muutostarpeet kansalliseen lainsäädäntöön ja on siltä osin hyvin perusteltu.

Vaikutukset kuntien ympäristönsuojelulain ja elintarvikelain mukaisiin valvontaviranomaisiin.

Ympäristönsuojelulain 23.1 §:n mukaan tämän lain mukaisia **yleisiä valvontaviranomaisia** ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (valtion valvontaviranomainen) sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Voimassa olevan ympäristönsuojelulain 183.3 §:n (*Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset*) mukaan pykälässä tarkoitetun kiellon käyttää säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu **yleinen valvontaviranomainen**.

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen yksinomaiselle valvontavastuulle muut kuin ELY-keskukselle ympäristönsuojelulain 189 §:n mukaan kuuluvat valvontatilanteet. On tärkeää, että myös valtion valvontaviranomainen osallistuu mahdollisimman laajasti nyt kyseessä olevaan valvontaan. ELY-keskusten sulkeminen valvonnan ulkopuolelle poistaa valvonnasta tärkeän resurssin, jonka täyttämiseksi ei ole osoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lisäresursseja. Valvontatehtävä sisältää myös erittäin työllistävien hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisen. Ympäristönsuojelulaki ei mahdollista kevyemmän seuraamusmaksun käyttämistä. Ympäristönsuojelulaki ei myöskään yksiselitteisesti mahdollista maksun määräämistä 183 §:n mukaisista kielloista ja niihin liittyvistä tarkastuksista.

Kuntaliitto esittääkin, että valvontavastuita koskeva pykälä pidetään entisellään: ”*Kiellon käyttää säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen*.”

Elintarvikelain 27.1 §:n mukaan kunta huolehtii toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään. Ympäristönsuojelulain 24.2 §:n mukaan mm. kunnan terveydensuojeluviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat kumpikin toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Esityksen vaikutusarvioinnin mukaan kylmäkuljetusajoneuvojen huoltokirjanpidon valvonta olisi tarkoituksenmukaisinta sisällyttää osaksi elintarvikevalvontaviranomaisen ympäristönsuojelulain 24 §:n mukaisia tehtäviä. Kyseisen viranomaisen valvonta kattaa jo muutkin elintarvikehuoneistot ja kylmäkuljetusten lämpötilavalvonnan. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle ei esityksen mukaan arvioida aiheutuvan merkittävää lisätyötä.

Kuntaliitto katsoo, että lähtökohtaisesti fluorattujen kasvihuonekaasujen ja otsonikerrosta heikentävien aineiden käytön valvonta ei ole elintarvikelaissa tarkoitettua elintarvikevalvonnan **toimialaa**, ainakaan elintarvikkeiden turvallisuuden osalta. Tulisikin pohtia kokonaisuutena, voitaisiinko näiden kasvihuone- ja otsonikatokaasujen valvontaa keskittää esimerkiksi valtion viranomaisille.

Lopuksi

Kuntaliitto on erittäin huolissaan edelleen jatkuvasta kuntien valvontaviranomaisia tehtäviä lisäävistä säädösmuutoksista. Kuntaliitto on jo useissa edellisissä lausunnoissaan kiinnittänyt huomioon säädösmuutoksiin, jotka lisäävät kuntien valvontaviranomaisten vastuita ja osaamistarpeista, mutta joiden

työmäärän lisäyksen kunnille katsotaan siinä yksittäisessä muutoksessa muodostuvan vähäisiksi.

SUOMEN KUNTALIITTO

Marko Nurmikolu
Johtava juristi

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi